Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto
Jyväskylä University Digital Archive

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Skinnari, Kristiina; Saarinen, Taina

Title: Vertaistutustumista suomalaiseen kielikoulutukseen – Euroopan komission työryhmä Kieliverkoston ja OKM:n vieraana

Year: 2014

Version:

Please cite the original version:

Skinnari, K., & Saarinen, T. (2014). Vertaistutustumista suomalaiseen kielikoulutukseen – Euroopan komission työryhmä Kieliverkoston ja OKM:n vieraana. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 10.4.2014(Huhtikuu). http://www.kieliverkosto.fi/article/vertaistutustumista-suomalaiseen-kielikoulutukseen-euroopan-komission-tyoryhma-kieliverkoston-ja-okmn-vieraana/

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Vertaistutustumista suomalaiseen kielikoulutukseen – Euroopan komission työryhmä Kieliverkoston ja OKM:n vieraana

Kristiina Skinnari ja Taina Saarinen

Euroopan komission temaattinen asiantuntijaryhmä Languages in Education and Training on työstänyt puolisentoista vuotta kielenoppimisen eurooppalaista tavoitteistoa. Työryhmä vieraili 27.?28. maaliskuuta Suomessa Kielikoulutuspolitiikan verkoston sekä opetus- ja kulttuuriministeriön vieraana. Ryhmä tutustui erityisesti suomalaiseen vieraskieliseen opetukseen (CLIL) ja kielikylpykoulutukseen sekä kielikoulutukseen ammatillisessa koulutuksessa. Lisäksi Kielitivoli-hanke ja Kielikoulutuspolitiikan verkosto pääsivät esittäytymään 20 eri EU-maasta tulleelle vieraalle ja komission koulutus- ja kulttuuriosaston väelle.

Vieraskielinen opetus ja kielikylpy pinnalla

Euroopan komissio suosittaa vieraalla kielellä annettavan sisällönopetuksen eli CLIL -opetuksen laajentamista innovatiivisena kielenopetusmetodina Euroopassa. Maiden välisen liikkuvuuden lisää(nty)minen, kansainvälisyyden ja suvaitsevaisuuden edistäminen sekä eurooppalaisten riittämätön kielitaito ovat Euroopan komission kielikoulutuspoliittisten pohdintojen keskeisiä aiheita. Suomessa CLIL-opetusta on toteutettu jo yli kolmen vuosikymmenen ajan, ja kielikylpyopetusta runsaat 20 vuotta.

Brittiläinen **Shane Beadle** GHK-konsultointiyrityksestä oli komission tilauksesta valmistellut kuulijoille taustoittavan tutkimuskatsauksen CLIL - ja immersiokoulutuksesta. Hän kertoi, että tutkimustulokset CLIL-opetuksen tehokkuudesta ovat pääsääntöisesti myönteisiä, mutta myös ristiriitaisia. Vertailevan CLIL-tutkimuksen haasteena ovat mm. kirjavat toteutukset sekä vieraskielisen opetuksen valikoitunut oppilasaines.

CLIL-tutkija **Tarja Nikula** Jyväskylän yliopistosta ja kielikylpytutkija **Karita Mård-Miettinen** Vaasan yliopistosta herättelivät kuulijoita miettimään, mitä kielen opetus ja oppiminen CLIL- ja kielikylpyopetuksessa tarkoittaa ja mitä niiden tavoitteet ovat. Aikaisempaan tutkimuskatsaukseen saatiin särmikästä kontrastia Nikulan kysymyksellä siitä, voiko ja tuleeko oppimistuloksia mitata samalla tavoin kuin perinteisessä

kielenopetuksessa. Mård-Miettisen esityksessä ilmi tulivat erityisesti vieraskielisen opetuksen opettajankoulutuksen haasteet.

Kontrastina suomalaiseen CLIL-kirjavuuteen **Murielle Veraghen,** ministeriön virkamies Belgian ranskankieliseltä alueelta, esitteli belgialaista vieraskielistä opetusta painottaen selkeitä eroja kielikylpyopetuksen ja erilaisten CLIL-toteutusten välillä. Suomen kohdalla Nikula ja Mård-Miettinen olivat juuri hetkeä aikaisemmin pohtineet, ovatko nämä edes erotettavissa toisistaan.

Kielikoulutus ammatillisessa koulutuksessa

Itävaltalainen **Franz Mittendorfer** tarkasteli ammatillisena kielipedagogina ja opetusministeriön virkamiehenä kielikoulutusta sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta: ammatillisessa koulutuksessa ovat kyseessä oikeus työhön, osallistuminen, osallisuus sekä yksilön identiteetti. Ryhmän ranskalaisjäsen **Patricia Janissin** Ranskan opetus- ja nuorisoasiainministeriöstä puolestaan totesi alustuksessaan, että erityisesti vahvasti keskitetty koulutuspolitiikka ja byrokraattinen järjestelmä ovat ranskalaisen ammattikoulutuksen haasteita. **Hanna Autere** Opetushallituksen ammattikoulutuksen yksiköstä kertoi, että Suomessa ammattiopetuksen suosio on kasvanut kilpailemaan lukiokoulutuksen kanssa. Esityksessä eteneminen koulutuspoluilla vaikutti joustavalta ja avoimelta.

Suomalaiset käytänteet

Anna-Kaisa Mustaparta Opetushallituksen yleissivistävästä yksiköstä esitteli vieraille peruskoulun opetussuunnitelmatyötä ja erityisesti kielten asemaa siinä. Projektisuunnittelija **Annamari Kajasto** Helsingin opetusvirastosta kertoi vieraille Helsingin koulujen Kielitivoli-kokemuksista. **Teija Kangasvieri, Sari Pöyhönen ja Taina Saarinen** esittelivät Kielikoulutuspolitiikan verkoston ainutlaatuista politiikkatyötä. Osallistujat kuulivat myös tuoreita uutisia samaan aikaan pidetystä Kieliparlamentista.

Kouluvierailut kiinnostivat ja avasivat silmiä

Vieraat kävivät myös tutustumassa Puotilan alakouluun, Meilahden yläkouluun ja Itäkeskuksen lukioon. Perusopetuksen kouluissa on ruotsinkielinen kielikylpy ja kaikissa kouluissa runsaat kieliohjelmat. Itäkeskuksen lukiossa esiteltiin monipuolista tieto- ja viestintätekniikan käyttöä, joka on uudistanut koulun kieltenopetusta. Kansainvälisyys ja joustavuus sekä mukava ilmapiiri välittyivät vierailuilla, mutta esille nousi myös joidenkin delegaattien esiin tuomana kysymyksiä kielenopetuksen opettajavetoisuudesta ja oppikirjakeskeisyydestä. Yhteisesti todettiin, että lyhyiden kouluvierailujen perusteella on mahdotonta löytää viisastenkiveä, joka selittää Suomen koulumenestyksen.

Saatiinko tukea CLIL-panostukselle?

Suomessa tekeillä olevan uuden opetussuunnitelman myötä CLIL-kenttä kirjavine nimityksineen ja toteutuksineen selkeytynee. Opetussuunnitelmasta tulisi näin entistä toimivampi työkalu opetuksen järjestäjille ja opettajille sekä ymmärrettävä dokumentti vanhemmille. Vierailijat veivät mukanaan mielikuvan innovatiivisesta ja joustavasta kielikoulutuspolitiikan sääntelystä, mutta toteutus jää nähtäväksi sekä Suomessa että EU-tasolla. Työryhmä kokoontuu viimeisen kerran toukokuussa Euroopan nykykielten

ISSN 1799-0181 (verkkolehti)
www.kieliverkosto.fi/journal

keskuksen (ECML) vieraana Grazissa Itävallassa. ECML on Euroopan neuvoston alainen nykykielten kehittämisen organisaatio. Sen painopiste on hyvien käytänteiden jakaminen hanke- ja julkaisuyhteistyön avulla. Siellä nähdään, millaisiin politiikkasuosituksiin vieraskielisen opetuksen ja kielikylpyopetuksen käytöstä Euroopassa työryhmä päätyy.

Kristiina Skinnari on tutkijatohtori sekä CLIL-tutkija ja -opettaja.

Taina Saarinen on yliopistotutkija sekä Languages in Education and Training -työryhmän Suomen edustaja.

Molemmat työskentelevät Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa Jyväskylän yliopistossa.